



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE  
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,  
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE MEMBRIS ECCLE-||SIAE MILITANTIS,|| TRIBVS LIBRIS|| EXPLICATA.||

**Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>**

**Ingolstadii, [1599]**

**VD16 B 1607**

XXVII. De donis secularibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53880)

pist. 32. Chrysostomus hom. 37. ad populum Antiochenum: Augustinus serm. 1. & 2. de commun vita Clericorum: Prosper lib. 2. de vita contemplatiua, cap. 9. Gregorius lib. 4. epist. 33. & alij Patres passim.

Ad illud Matth. 10. *Nihil tuleritis in via, &c.* Respondeo, illa verba dici Apostolis pro eo tempore, quo in itinere erant futuri in terra promissionis ante Christi passionem; tunc enim ut expeditiores essent, non deuerunt ferre secum quidquam, præsertim cum neque pauperum, neq; Ecclesiarum tunc curam haberent. At ubi cœperunt Apostoli post Christi ascensionem figere sedes in certis locis, & habere curam Ecclesiarum, & pauperum, non tinuerunt recipere bona temporalia, ut patet Actor. 4. 5. & 6. ubi Apostoli recipiebant multas pecunias, ut inde alerent & st, & alios.

Ad illud: *Non est discipulus super magistrum;* Respondeo, Dominum loqui eo loco de tribulationibus, à quibus non fuerunt immunes Apostoli, cum eorum Dominus, & magister multa passus sit; neque esset ditiores, est esse maiorem, sed potius minorem; nam apud Deum ille est maior, qui est melior, melior autem est, qui est pauperior, cum Dominus dicat: *Si vis perfectus esse, vade, vende omnia qua habes, etc.* Matth.

Ad postremum respondet Augustinus epist. 5. ad Marcellinum, Dominum loqui de preparatione mentis; Nam ibidem explicans quid sit renunciare omnibus, dicit: *Si quis venit ad me, & non odit patrem, & matrem, & uxorem, adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus.* Et tamen non tenemur, nec possumus, parentes, filios, uxorem, & multò minus vitam odisse, nisi in præparatione animi.

## CAPVT XXVII.

### *De bonis secularibus.*

**Q**VANTVM ad TERTIVM de secularibus bonis, Thomas VValdensis libro 4. doctrin. fidei, art. 3. cap. 42. docet, Clericos debere bona propria vel erogare pauperibus, vel in commune ponere, & probat aliquot sententiis Patrum, qui non permittunt Clericis,

ricis,



ricis, ut habeant vlla bona propria, qualia sunt patrimonialia, sed solum bona communia, nimirum Ecclesiastica. ORIGENE s homil. 16. in Genes. exponens cap. 47. de sacerdotibus Pharaonis. HIERONYMVS in epistola ad Nepotianum de vita Clericorum, vbi dicit Clericum, qui habet partem in terra, non futuram partem Domini, nec Dominam partem eius. Similia & iuriora habet B. BERNARDVS in declamatione super illud Matthæi 19. Ecce nos reliquimus omnia: *Clericus, inquit, qui habet partem in terra, non habet partem in caelo.*

Verum tamen certum est, non obligari Clericos proprio Clericatum ad dimittendum patrimonium. probatur **P**rimo Scriptura: Nam 1. Timoth. 3. iubet Apostolus eligi, *Episcopum hospitalem, & qui domus sua bene praesit, & filios sanctos habeat*; at hæc omnia præsupponunt diuitias proprias. Præterea Philemon habuit fruum, & diues erat, ut apparet ex epistola ad Philemonem, & tamen Episcopus erat, ut Hieronymus & Anselmus docent in eam epistolam; Hieronymus enim vocat eum Euangelistam, Anselmus vero nominatim Episcopum.

Præterea EYSEBIVS lib. 3. histor. cap. 19. scribit de sanguine Domini, quod habuerint possessiones quibusdam, licet modicas, ex paterna hæreditate, & tamen fuerint Ecclesie Duces, id est, Episcopi. Item can. 40. Apostolorum ait: *Sint manifesta res Episcopi, si tamen habet proprias, & manifesta Dominica, ut potestatem habeat de propriis, & prius Episcopus, sicut soluerit, & quibus soluerit de rebus quere.* Idem habet Concilium Agathense can. 48. & Martinus Bracarenensis can. 15. suorum decretorum, & Hispalense Concilium I. can. primo.

Præterea AMBROSIVS in epist. 33. ad Marcellinam, dicit se, cum rogaretur ut Ecclesiam vnam Arianis traderet, obtulisse patrimonium suum, patrimonium autem Christi se tradere noluisse. B. AVGVSTINVS serm. 1. de moribus Clericorum, dicit eos Clericos, qui professi fuerant vitam communem, si postea resiliant à proposito, & propria habere velint, grauitè peccare propter voti violationem; vbi indicat alios Clericos, qui non vouerunt vitam communem, posse habere propria. B. PROSPER lib. 2. de vita contemplatiua cap.



cap. 12. dicit sine vilo peccato posse Clericum vivere ex proprio patrimonio.

Ad locum Origenis, Hieronymi & Bernardi responderi potest, loqui eos de illis Clericis, qui dant operam augendis opibus, & non contenti rebus necessariis, etiam superflua retinent: illi enim proprie dicuntur habere, vel quærere possessionem in terra, qui non contenti victu, & vestitu, semper flagrant habendi cupiditate; certè Hieron. cum dicit Clericum non debere quidquam in terra possidere, addit: *Vt possit, inquit, cum Propheta dicere: pars mea Dominus, & ut sit verus Leuita*: At Propheta David, qui ait: *Pars mea Dominus*, Rex ditissimus erat, & similiter veri Leuitæ diuites erant externis opibus, sed non affectu.

Possent autem dubitari, an qui bona patrimonialia habet, possit simul bona Ecclesiastica habere? Nam S. PROSPER lib. 2. de vita contemplatiua, cap. 9. 10. 11. & 12. docet, non posse Clericum sine grauissimo peccato vivere ex bonis Ecclesiasticis, si habeat bona propria, vnde sufficienter alatur, & probat hac ratione; Bona Ecclesiastica non dantur Clericis in præmium laboris, sed solum, vt sustententur, & necessaria ad vitam habeant, quia præmium laboris est vita æterna, & simonia esset dare spiritualia pro temporalibus; & confirmatur ex can. 41. Apostolorum, vbi dicitur, vt Episcopus accipiat ex bonis Ecclesiæ pro sua sustentatione, si tamen indiget; & idem reperitur in Concilio Antiocheno, cap. 25. quare qui ex patrimonio viuit, nec eget sustentatione, non potest percipere fructus bonorum Ecclesiasticorum. At contrarium docet Glossa, & Ioann. de Turrecremata in can. Clericos, 1. quæst. 2. & ratio est, quia Matthæi 10. dicitur: *Dignus est operarius mercede sua*, & 1. Corinth. 9. *Quis militat suis stipendiis vnquam?* Ergo potest Clericus laborans pro Ecclesia percipere alimenta, & parcere suis propriis rebus. Adde, quòd praxis est, & fuit pro hac opinione secunda; nam B. Prosper loco notato dicit sententiam suam visam esse duram permultis, & idè duram, quia noua esset; Itaque etiam tunc plurimi Clerici patrimonium suum seruabant, & nihilominus portionem decimarum habere volebant.

Ex his opinionibus prima est tutior, et si secunda fortasse est

est



est verior, nisi hoc modo concilientur, vt dicamus sancto Prospero loqui de illis, qui planè sufficientem habent sustentationem ex patrimonio, aut beneficio; tunc enim aliter est superfluum, & proinde pauperibus debitum: Alii verò auctores loqui de illis, qui neque ex patrimonio, neque ex beneficio sufficientem omnino sustentationem habent; hi enim vtrumque retinere possunt, modò ex vtroque nihil accipiant vltra sustentationem, decentem iuxta conditionem proprii status. Quod enim verè superfluum est dandum esse pauperibus, Theologi communiter docent. Vide quæ scripsimus in 3. tomo, lib. vlt. cap. 7.

## CAPVT XXVIII.

*An Clerici sint liberi à iugo potestatis secularis.*

**R**OSTREMO restat quæstio de libertate Ecclesiastica. Tres autem sunt in hac parte sententiarum. PRIMA hæreticorum multorum, quæ Clericos sint & esse debeant iure subiecti potestati seculari, tum in soluendis tributis, tum in iudicijs præsertim in causis non Ecclesiasticis. Marsilius de Padua, & Ioannes de Ianduno docuerunt, ipsum etiam Christum fuisse liberum à soluendis tributis, & quod fecit Martinus cum tributum soluit, id fecisse non voluntate, sed necessitate; ita refert Turrecremata lib. 4. summæ de Ecclesia, parte 2. cap. 37.

Ioannes CALVINVS lib. 4. Instit. cap. II. §. 15. docet, Clericos omnes, præterquam in causis merè Ecclesiasticis, subiectos esse debere legibus, & tribunalibus secularium magistratum. Idem docet Petrus MARTYR in cap. 13. ad Romanos, vbi etiam addit, Principes non potuisse concedere Clericis priuilegium ne subiicerentur magistratibus politicis, cum id sit contra ius diuinum; & ideo, non obstante concessione Principum, debere Clericos subiectos esse magistratibus secularibus. Ioannes BRENTIVS in prolegomenis, & Philippus in locis cap. de magistratu, etiam in rebus Ecclesiasticis subiiciunt Clericos politico tribunalibus.

SECTA